

АДАПТИВНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

ПЕРШОГО МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО ФОРУМУ

**Adaptive Processes in
Education**

Collection of Materials

First International Scientific Forum

Випуск 1(4), 2022

Issue 1(4), 2022

АДАПТИВНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ПЕРШОГО МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО ФОРУМУ**

7-8 лютого 2022 року

Випуск 1 (4)

Adaptive Processes in Education

**Collection of Materials
First International Scientific Forum**

February 7-8, 2022

Issue 1 (4), 2022

**Київ-Харків | Kyiv-Kharkiv
2022**

УДК 37.014 (477) / UDC 37.014 (477)
А 28

Рекомендовано до друку засіданням Ради Громадської організації
«Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»
(№ 1 від 7 лютого 2022 року)

Затверджено до друку рішенням засідання Вченої ради
Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків
(протокол № 7 від 08.02.2022 року)

Recommended for publication by the meeting of the Council
of the Public Organization «School of Adaptive Management of Social and Pedagogical Systems»
(Protocol No. 1 dated February 07, 2022)

Recommended for Publication by the Academic Council
of the Ukrainian Engineering and Pedagogics Academy
(Protocol No. 7 dated February 08, 2022)

Рецензенти / Reviewers:

Гриньова Марина Вікторівна <i>Marina GRINYOVA</i>	доктор педагогічних наук, професор, член-кор. НАПН України <i>Doctor in Education, Professor, Corresponding Member in NAES of Ukraine;</i>
Маслов Валентин Іванович <i>Valentin MASLOV</i>	доктор педагогічних наук, професор <i>Doctor in Education, Professor;</i>
Дмитренко Геннадій Анатолійович <i>Gennady DMITRENKO</i>	доктор економічних наук, професор <i>Doctor of Economics, Professor.</i>

Адаптивні процеси в освіті : збірник матеріалів (тез доповідей) 1-го Міжнародного наукового форуму; [за заг. ред. Г. В. Єльнікової, М. Л. Ростоки; ред. кол.: Л. О. Ануфрієва, Л. О. Бачієва, З. В. Рябова]. Київ-Харків, 2022, Вип. 1 (4), 296 с.
Adaptive Processes in Education: collection of materials (abstracts) of the 1st International Scientific Forum; [for general edr. G. Yelnikova, M. Rostoka; edr. col. : L. Anufrieva, L. Bachieva, Z. Ryabova]. Kyiv-Kharkiv, 2022, Issue. 1 (4), 296 p.

Збірник матеріалів 1-го Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті», що відбувся 7-8 лютого 2022 року в режимі онлайн, містить тези доповідей учасників та основні організаційні документи заходу. Тематику публікацій розміщено за науковими панелями Форуму відповідно програми. У роботах висвітлено актуальні питання розвитку освітньої галузі України, розкрито такі напрями, як: застосування адаптивного підходу в освіті; адаптивність освітнього процесу в закладах вищої освіти; Інсайд-навчання в концепції адаптивної освіти; адаптивне навчання в початковій школі; активізація адаптивних процесів у підготовці фахівців вищої кваліфікації; адаптивний менеджмент в освіті; адаптивні процеси у підготовці наукових кадрів; адаптивні процеси в освітній діяльності вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти. Збірник містить роботи, в яких розглянуто адаптивні процеси у векторі трансформаційних змін в освітніх системах Болгарії, Китаю, Німеччини, Польщі, Португалії, Румунії, Туреччині та ін. Апробаційні матеріали досліджень авторів подано у тезах доповідей, що спрямовано на впровадження ідей з актуальної проблеми сьогодення щодо формування й розвитку адаптивних процесів в національній системі освіти України.

Матеріали Форуму можуть бути корисними для керівників закладів освіти, науково-педагогічних працівників, викладачів закладів післядипломної освіти, педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) і позашкільної освіти, науковців, службовців урядових установ управління освітою, бібліотечних працівників, здобувачів освіти та всіх тих, хто цікавиться проблематикою адаптивних процесів в науково-освітньому просторі. За порушення норм академічної доброчесності й етичних вимог до подання результатів наукових досліджень, за релевантність і достовірність змісту та поданих інформаційних даних у тезах доповідей на засадах чинного законодавства відповідальність несуть автори тез доповідей.

УДК 37.014 (477) / UDC 37.014 (477)
А 28

© ГО «ШАУСПС» / GO «SHAUPS», 2022
© Автори / Authors, 2022

ЗМІСТ / CONTENT	
Сльникова Галина Василівна, Ростока Марина Львівна / Halyna YELNYKOVA, Marina ROSTOKA Вступне слово [Introduction]	12
Програма форуму [Forum Program]	13
Контент (тези доповідей учасників міжнародного форуму «Адаптивні процеси в освіті») [Content (Abstracts of Reports of Participants of the International Forum «Adaptive Processes in Education»)]	53
Наукова панель 1.	
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ АДАПТИВНИХ ПРОЦЕСІВ В ОСВІТІ	
1 st Scientific Panel.	
Methodological Aspect of Adaptive Processes in Education	
Бабиніна Юлія Русланівна, Мельниченко Максим Вікторович / Yuliya BABYNINA, Maksym MELNYCHENKO Музично-дидактичні ігри на музичних заняттях в закладах дошкільної освіти [Music-Didactic Games at Music Classes in Preschool Education]	53
Виговська Ольга Іванівна / Olha VYHOVSKA Адаптація молодого вчителя в контексті зміни цільової парадигми педагогічної освіти [Young Teacher's Adaptation in the Context of Changing the Target Paradigm of Pedagogical Education] ..	55
Гур'янова Наталя Миколаївна, Зворська Надія Антонівна / Natalia HURIANOVA, Nadiia ZVORSKA Розвиток духовної культури та національної свідомості молоді як запорука якості освіти [Development of Spiritual Culture and National Consciousness of Youth as a Guarantee of the Quality of Education]	57
Дерека Катерина Олександрівна / Kateryna DEREKA Особливості формування комунікативних компетентностей студентів фахових коледжів [Features of Formation of Communicative Competences of Students in Professional Colleges]	59
Сльникова Галина Василівна, Юхман Лариса Ігорівна / Halyna YELNYKOVA, Larissa JUHMAN Застосування адаптивного підходу в освітній діяльності закладів вищої освіти [Application of the Adaptive Approach in the Educational Activities of Higher Education Institutions]	61
Єрмоменко Ольга Анатоліївна / Olha YEROMENKO Адаптивне навчання в початковій школі [Adaptive Learning in Primary School]	63
Квятковська Анна Олегівна / Anna KVIATKOVSKA Особливості організації освітнього процесу в фахових коледжах зі змішаною формою навчання [Features of the Organization of the Educational Process with Blended Learning in Professional Colleges]	65
Короїд Тетяна Вікторівна / Tetiana KOROID Адаптивне управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти [Adaptive Management of Creative Development of Teachers in Non-Formal Education]	67
Лазарєв Микола Іванович, Лазарєва Тетяна Анатоліївна / Mykola LAZARIEV, Tetiana LAZARIEVA Адаптивні імітаційно-діяльнісні моделі формування професійних дій [Adaptive Imitation and Activity Models of Formation Professional Action]	70
Лучанінова Ольга Петрівна / Olha LUCHANINOVA Методологічний концепт освітніх трендів: дистант як адаптивна освіта в умовах суспільних змін [Methodological Concept of Educational Trends: Distant as Adaptive Education in the Conditions of Social Change]	74
Немченко Сергій Геннадійович / Sergey NEMCHENKO Адаптивні процеси в резонансному управлінні [Adaptive Processes in Resonance Control]	76
Ростока Марина Львівна, Зибін Сергій Вікторович / Marina ROSTOKA, Serhii ZYBIN Ефективність трансдисциплінарних форумів як критерій інформаційного аналізу в системі підготовки наукових кадрів [Efficiency of Transdisciplinary Forums as a Criterion for Informational Analysis in the System of Training Scientific Personnel]	79

Рощенко Ольга Олегівна / OIHA ROSHCENKO Різновиди ігрової діяльності на адаптивних засадах [Varieties of Game Activity on an Adaptive Basis] ..	85
Савченко Ірина Миколаївна, Дем'яненко Валентина Борисівна, Ладичук Олександр Костянтинович / Iryna SAVCHENKO, Valentina DEMIANENKO, Oleksandr LADYCHUK Позиціонування всеукраїнського форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії» засобами онтологічних трансдисциплінарних інструментів [The Position of the All-Ukrainian Forum «Innovative Transformations in the Modern World: Wikis, Realities, Strategies» with the Help of Ontological Transdisciplinary Tools]	87
Савченко Ярослав Володимирович / Yaroslav SAVCHENKO Адаптивні форми й методи роботи інтерпретаторів інтерактивного музею науки Малої академії наук України [Adaptive Forms and Methods of Robotic Interpreters for the Interactive Museum of Science of the Minor Academy of Sciences of Ukraine]	89
Сагуйченко Валентина Володимирівна / Valentina SAHUICHENKO Теоретико-методологічне обґрунтування адаптивної освіти за концепцією Нової української школи [Theoretical and Methodological Justification of Adaptive Education According to the NUS Concept]	92
Тимошко Ганна Миколаївна / Ganna TIMOSHO Управління процесом підтримки професійного здоров'я педагогів у закладі освіти [Management of the Process of Promoting Professional Health of Teachers at the Foundation of Education]	94
Тищик Вадим Борисович / Vadym TYSHYK Компетенції в музично-педагогічній освіті: тенденції та перспективи в адаптивному вимірі [Competences in Music and Pedagogical Education: Trends and Prospects in the Adaptive Dimension]	96
Ткемаладзе Зоя Павлівна, Золотарьова Ольга Ігорівна / Zoia TKEMALADZE, Olga ZOLOTAREVA Методи арт-терапії в соціальній адаптації дітей [Methods of Art Therapy in Social Adaptation of Children]	98
Ульянова Вікторія Станіславівна / Victoria ULYANOLVA Загальна характеристика методики хореографічної підготовки [Overall Characteristic of Methods and Methods of Choreographic Training] (eng.)	100
Шолох Олена Анатоліївна / Olena SHOLOKH Організація роботи керівників закладів загальної середньої освіти з обдарованими дітьми: психологічний аспект [Organization of the Work of Scientists in Laying the Foundation for High-Quality Middle Education With Gifted Children: a Psychological Aspect]	102
Наукова панель 2. АДАПТИВНІСТЬ ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВИТИ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ 2 nd Scientific Panel. Adaptability of the Educational Environment of the Institution of Higher Education in the System of Internal Quality Assurance	106
Борисенко Денис Володимирович / Denys BORYSENKO Сучасні виклики для адаптивних технологій в освіті [Current Challenges for Adaptive Technologies in Education]	106
Жога Руслан Анатолійович / Ruslan ZHOGA Адаптивні процеси в закладах вищої освіти [Adaptive Processes in Higher Education Institutions]	107
Калюжна Євгенія Миколаївна, Федотова Анна Вадимівна / Eugenia KALUZHNA, Anna FEDOTOVA Особливості спілкування підлітка у реальному та віртуальному просторі [Features of Communication of a Teenager in Real and Virtual Space]	109
Костіна Валентина Вікторівна / Valentyna KOSTINA Ресурсний потенціал адаптивного освітнього середовища професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі в умовах змішаного навчання [Resource Potential of the Adaptive Educational Environment in the Future Social Field Specialists' Professional Training in the Conditions of Blended Learning]	111

Кулаковський Олександр Миколайович / Oleksandr KULAKOVSKYI Управління процесом формування компетентності у сфері охорони і захисту прав інтелектуальної власності у випускників педагогічних закладів вищої освіти [Management of Competence-Building in the Protection and Defence of Intellectual Property Rights for Pedagogic Higher Education Institutions]	113
Луначек Вадим Едуардович / Vadym LUNIACHEK Адаптивне управління процесом диверсифікації освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних кадрів на регіональному рівні [Adaptive Management of the Process of Educational Services Diversification for Professional Development of Teachers at the Regional Level]	115
Охременко Сергій Володимирович / Sergey OKHREMENKO Адаптивна онлайн-технологія управління професійним навчанням [Adaptive Online Technology for Vocational Learning Management]	119
Полякова Ганна Анатоліївна / Hanna POLIAKOVA Адаптивне управління розвитком освітнього середовища закладу вищої освіти на засадах забезпечення якості [Adaptive Management of the Development of the Higher Education Institutions' Educational Environment on the Basis of Quality Assurance]	121
Черненко Юлія Юрїївна / Yuliia CHERNENKO Академічна доброчесність, як одна з ключових складових внутрішньої системи забезпечення якості у закладах вищої освіти [Academic Integrity as one of the Key Components in the Internal Quality Assurance System at a Higher Educational Institution]	124
Наукова панель 3.	
АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ШЛЯХОМ СЕРТИФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	
3 rd Scientific Panel.	
Adaptation of the Educational Process of Primary School by Certification of Pedagogical Workers	
Акімова Олена Михайлівна / Olena AKIMOVA Незалежне тестування фахових знань і умінь учителів початкових класів як складник сертифікації педагогічних працівників .[Independent Testing of Professional Knowledge and Skills of Primary Class Teachers as a Component of Certification of Pedagogical Workers]	127
Беляєв Сергій Борисович / Serhii BIELIAIEV Сертифікація педагогічних працівників як один із шляхів адаптування педагогічних інновацій в освітньому процесі [Certification of Pedagogical Specialists as One of the Ways to Adapt Pedagogical Innovations in the Educational Process]	129
Толмачова Ірина Миколаївна / Iryna TOLMACHOVA Забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії в контексті вивчення практичного досвіду учасників сертифікації [Ensuring Subject-Subject Interaction in the Context of Studying the Pedagogical Experience of Certification Participants]	131
Наукова панель 4.	
АДАПТИВНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ	
4 th Scientific Panel.	
Adaptive Foundations of Information and Analytical Support of Scientific and Educational Activities in the Conditions of Digitalization of the Knowledge Society	
Агалець Інна Олександрівна / Inna AGALETs Інформаційно-аналітична продукція науково-педагогічної бібліотеки у забезпеченні наукового та освітнього процесів [Information and Analytical Products of the Scientific and Pedagogical Library in the Provision of Scientific and Educational Processes]	134
Білоцерківець Ірина Петрівна / Iryna BILOTSEKIVETS Взаємозв'язок хронотипу людини та її здатності до адаптації в умовах трансформаційних цифрових умов [The Relationship between Human Chronotype and Adaptivity to Transformative Digital Conditions] (eng.)	138
Вараксіна Наталія Володимирівна / Natalia VARAKSINA Технологія віртуальної реальності в освіті [Technology of Virtual Reality in Education]	139

Гермак Ольга Леонідівна / Olga HERMAK Інформаційно-аналітичний супровід підготовки робітничих кадрів як адаптивний процес освітньої діяльності [Information and Analytical Support for the Training of Workers as an Adaptive Process of Educational Activities]	141
Годецька Тетяна Іванівна / Tatiana GODETSKA Адаптивна ефективність інформаційно-аналітичного супроводу наукової діяльності НАПН України в умовах цифровізації [Adaptive Efficiency of Information and Analytical Support of Scientific Activities of NAES of Ukraine in the Conditions of Digitalization]	143
Гуралюк Андрій Георгійович / Andrii GURALIUK Інформаційно-аналітична діяльність бібліотеки в сучасних умовах [Information and Analytical Activities of the Library in Modern Conditions]	145
Зимовець Максим Сергійович / Maxym ZIMOVETS Адаптація процесу декомунізації у формуванні ідентичності істориків в університетах України [Adaptation of the Process of Decommunization in the Formation of the Identity of Historians in the Universities of Ukraine]	148
Кузьменко Ольга Степанівна, Дембіцька Софія Віталіївна / Olha KUZMENKO, Sofiia DEMBITSKA Забезпечення якості навчання фізико-технічних дисциплін через інформаційно-аналітичний супровід в контексті адаптивного підходу [Ensuring the Quality of Education in Physical and Technical Disciplines Through Information and Analytical Support in the Context of an Adaptive Approach]	150
Лапаєнко Світлана Володимирівна / Svitlana LAPAENKO Інформаційна аналітика як засіб удосконалення освітнього процесу [Information Analytics as a Means of Improving the Educational Process]	152
Лучанінова Ольга Петрівна / Olha LUCHANINOVA Психосоціальні або метанавички студента як засіб адаптації до нових змін в освіті та суспільстві знань [Psychosocial or Meta-Skills of the Student as a Means of Adaptation to New Changes in Education and the Knowledge Society]	154
Петришин Людмила Петрівна, Бойко Олександра Олександрівна / Lyudmyla PETRYSHYN, Olexandra BOYKO Аналітичний супровід науково-освітньої діяльності у векторі проблематики розвитку людського капіталу як найціннішого ресурсу підприємства [Analytical Support of Scientific and Educational Activities in the Vector of Issues of Human Capital Development as the Most Valuable Resource of the Enterprise]	157
Пітух Лілія Іванівна / Liliya PITUKH Адаптивний підхід до організації інформаційно-аналітичного супроводу діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти в умовах цифровізації [An Adaptive Approach to organizing Information and Analytical Support for the Activities of a Professional (Vocational) Education Institution in the Context of Digitalization]	160
Раєвська Яна Миколаївна / Yana RAIJEVSKA Психологічний аспект адаптаційних змін в системі підготовки фахівців соціономічних професій [Psychological Aspect of Adaptive Changes in the System of Training Specialists in Socionomic Professions]	163
Ростока Марина Львовна / Marina ROSTOKA Інформаційно-аналітичний супровід публікаційної активності наукових кадрів засобами світових наукометричних баз даних Scopus і Web of Science [Information-Analytical Support of Publishing Activity of Scientific Personnel by Means of World Scientometric Databases Scopus and Web of Science]	166
Середа Христина Володимирівна / Khrystyna SEREDA Статистичні сервіси «Електронної бібліотеки НАПН України» [Statistical Services of the «Electronic Library of NAES of Ukraine»]	169

Теловата Марія Теодозіївна / Mariya TELOVATA Інформаційне суспільство та його вплив у сфері людського життя: історичний аспект [Information Society and its Influence in the Field of Human life: Historical Aspect]	171
Черевичний Геннадій Семенович / Gennadii CHEREVYCHNYI Адаптивні засади інформаційно-аналітичного супроводу підготовки майбутніх учителів історії в університетах України [Adaptive Principles of Information and Analytical Support for the Training of Future History Teachers at Ukrainian Universities]	175
Наукова панель 5. ПРОВІДНИЦТВО ЯК ПРОЯВ АДАПТИВНОСТІ В ОСВІТІ 1 th Scientific Panel. Conducting how Manifested Adaptivity in Education	179
Балабан Олег Костянтинівич / Oleg BALABAN Управлінське дорадництво в закладі позашкільної освіти як форма адаптації педагогічних працівників до стандартизації діяльності [Management Counseling in Supplementary Educational Institution as a Form of Adaptation of Teachers to Standardize Activities]	179
Залялова Крістіна Русланівна / Kristina ZALYALOVA Розвиток лідерських якостей персоналу в умовах сучасного корпоративного середовища [Development of Leadership Qualities of Staff in Today's Corporate Environment]	182
Старокошко Ольга Миколаївна / Olga STAROKOZHKO Адаптивність освітніх парадигм до реалій освітніх ландшафтів [Adaptability of Educational Paradigms to the Realities of Educational Landscapes]	184
Наукова панель 6. АДАПТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ 6 th Scientific Panel. Adaptive Management in Education	188
Бєла Олена Володимирівна, Недбайло Світлана Михайлівна / Olena BIELA, Svitlana NEDBAILO Організація процесу делегування повноважень у закладі загальної середньої освіти [Organization of the Process of Delegation of Authority in the Institution of General Secondary Education]	188
Боднар Оксана Степанівна, Винничук Олег Теофілович / Oksana BODNAR, Oleh VYNNYCHUK Структура навчального контенту з адаптивного менеджменту для педагогів закладу освіти [The Structure of Educational Content on Adaptive Management for Teachers of Educational Institutions]	190
Бойко Марія Миколаївна / Maria BOYKO Моніторинг якості освітніх програм у закладі вищої освіти [Monitoring the Quality of Educational Programs in Higher Education Institutions]	192
Василенко Олена Миколаївна, Алієва Тамара Аділівна / Olena VASYLENKO, Tamara ALIEVA Професійні та особистісні якості майбутніх психологів до роботи в реабілітаційних установах [Professional and Personal Qualities of Future Psychologists to Work in Rehabilitation Institutions] .	195
Вуйцік Марія Ігорівна / Maria VUYTSIK Делегування повноважень як фактор розвитку адаптації педагогів у закладі освіти [Delegation of Powers as a Factor in the Development of Adaptation of Teachers in Educational Institutions]	197
Гапон Леся Олексіївна / Lesia HAPON Удосконалення педагогічної самоорганізації вчителів-словесників у контексті адаптивного менеджменту [The Improvement of the Pedagogical Self-Organization of Philologists in the Context of Adaptive Management]	199
Герасимова Оксана Петрівна, Жулінська Ганна Миколаївна, Віннік Руслан Олегович, Синіцький Юрій Володимирович / Oksana GERASIMOVA, Anna ZHULINSKA, Ruslan VINNIK, Yurii SYNITSKYI Управлінська діяльність керівника закладу освіти з формування стратегії його розвитку на	

засадах адаптивного менеджменту [Management Activities of the Head of the Educational Institution to Form a Strategy for its Development on the Basis of Adaptive Management]	202
Горішна Оксана Мирославівна / Oksana HORISHNA Оцінювання компетентностей педагогів з основ адаптивного менеджменту [Assessment of Teachers' Competencies in the Basics of Adaptive Management]	204
Груць Галина Михайлівна / Halyna GRUTS Особливості управлінської культури викладача сучасного закладу вищої освіти [Peculiarities of Managerial Culture of a Modern Freelance Teacher]	207
Добровольська Оксана Михайлівна / Oksana DOBROVOLSKA Самоаналіз уроку як механізм розвитку рефлексії вчителя у контексті адаптивного менеджменту [Lesson Self-Analysis as a Mechanism for the Development of Teacher Reflection in the Context of Adaptive Management]	210
Заячук Юлія Дмитрівна, Олексин Анастасія Андріївна / Yuliya ZAYACHUK, Anastasiia OLEKSYSHYN Дистанційне навчання в реальності COVID-19: адаптивність до змін у просторі вищої освіти [Distance Learning in the Reality of Covid-19: Adaptability to the Changes in the Higher Education Area]	212
Івасів Ольга Василівна / Olga IVASIV Організація експерименту щодо перевірки ефективності оцінювання проектної діяльності у закладі освіти на засадах адаптивного підходу [Organization of an Experiment to Test the Effectiveness of Evaluation of Project Activities in the Educational Institution on the Basis of an Adaptive Approach]	214
Калаур Світлана Миколаївна / Svitlana KALAU Акмеологія як ефективний інструмент розвитку самоосвітньої діяльності педагогів у системі післядипломної освіти [Acmeology as an Effective Tool for the Development of Self-Educational Activities of Teachers in the System of Postgraduate Education]	217
Нижеголенко Ольга Володимирівна, Нижеголенко Михайло Олександрович / Olga NYZHEGOLENKO, Mykhailo NYZHEGOLENKO Управління науково-методичною роботою в закладі освіти в умовах інтенсивного саморозвитку педагогів [Management of Scientific and Methodical Work in an Educational Institution in the Conditions of Intensive Self-Development of Teachers]	219
Сербін Анна Анатоліївна, Шилова Катерина Сергіївна / Anna SERBIN, Kateryna SHILOVA Управління розвитком шкільної мережі в територіальних громадах [Management of School Network Development in Territorial Communities]	221
Сорока Ольга Вікторівна / Olga SOROKA Тренінг як адаптивна технологія у підготовці майбутніх менеджерів [Training as an Adaptive Technology in the Training of Future Managers]	223
Чумаченко Ольга Сергіївна, Бровчук Ольга Олександрівна / Olga CHUMACHENKO, Olga BROVCHUK Застосування адаптивного підходу до управління закладом загальної середньої освіти в умовах впровадження Нової Української Школи [Application of an Adaptive Approach to the Management of a General Secondary Education Institution in the Context of the Implementation of the New Ukrainian School]	224
Наукова панель 7.	
АДАПТИВНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	
7 ^{en} Scientific Panel.	
Adaptive Principles of Organization of the Educational Process in Educational Institutions	
Білик Надія Іванівна / Nadiia BILYK Проектування адаптивної моделі професіоналізму менеджерів в умовах післядипломної освіти [Design of Adaptive Model of Professionalism of Managers in Conditions of Postgraduate Education]	228

сформувати для магістрантів у вигляді модуля з навчальної дисципліни «Управління освітньою діяльністю» або окрема дисципліну за вибором.

Бібліографія:

1. Боднар О., Горішна О. (2020). Взаємозв'язок основних понять в теорії управління змінами та їх інтерпретації з урахуванням механізмів адаптивного управління. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. Вип. 8 (15). DOI : [https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-02/](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-02/).
2. Сльникова Г. (2020). Деякі питання організації адаптивного навчання в закладах освіти. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. Вип. 10 (19). DOI : [https://doi.org/10.33296/2707-0255-10\(19\)-01](https://doi.org/10.33296/2707-0255-10(19)-01/).
3. Ляшенко О. І. (2017). *Адаптивне навчання як ознака сучасних дидактичних систем*. URL : https://lib.iitta.gov.ua/714982/1/anutovani_2017-pages-57-58.pdf.

References:

1. Bodnar O., Horishna O. (2020). Vzaiemozviazok osnovnykh poniat v teorii upravlinnia zminamy ta yikh interpretatsii z urakhuvanniam mekhanizmv adaptivnoho upravlinnia. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriiia «Pedahohika»*. Vyp. 8 (15). DOI : [https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-02/](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-02/).
2. Yelnykova H. (2020). Deiaki pytannia orhanizatsii adaptivnoho navchannia v zakladakh osvity. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriiia «Pedahohika»*. Vyp. 10 (19). DOI : [https://doi.org/10.33296/2707-0255-10\(19\)-01](https://doi.org/10.33296/2707-0255-10(19)-01/).
3. Liashenko O. I. (2017). *Adaptivne navchannia yak oznaka suchasnykh dydaktychnykh system*. URL : https://lib.iitta.gov.ua/714982/1/anutovani_2017-pages-57-58.pdf.

Моніторинг якості освітніх програм у закладі вищої освіти

Бойко Марія Миколаївна

Monitoring the Quality of Educational Programs in Higher Education Institutions

Maria BOYKO

maryboyko@tnpu.edu.ua

Вища освіта ХХІ століття – це динамічна, інноваційно зорієнтована, гуманізована сфера діяльності, яка характеризується стрімкою інтернаціоналізацією, розвитком нових технологій та підходів до професійної підготовки, що актуалізує проблему гарантування їх якості. Модернізація механізмів функціонування ефективної внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка відбувається в екосистемі «SMART-TNPU». Поряд з вдосконаленням цифрового методичного контенту освітнього процесу, формування нової стратегії діяльності екосистеми «SMART-TNPU» необхідною була зміна організаційної структури університету, процесів менеджменту та маркетингу, формування ефективної системи електронної мережевої колаборації всіх структурних підрозділів університету. Менеджмент «SMART-TNPU» є одним з профільних кластерів цифрового життя, основою якого є система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає

організацію освітнього процесу відповідно до сучасних вимог, стандартів і тенденцій розвитку національної системи вищої освіти; якість підготовки фахівців на всіх рівнях здобуття освіти; наявність ресурсів і засобів, необхідних для продуктивної освітньої діяльності.

Сьогодні стратегічними напрямками системи внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті є визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; здійснення моніторингу якості освітніх програм, процесів навчання і викладання; оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників; забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами; дотримання академічної доброчесності здобувачами та працівниками закладу вищої освіти.

Основними принципами побудови системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в ТНПУ є принцип відповідності потребам ринку праці; принцип студентоцентризму; принцип скоординованості діяльності суб'єктів управлінського процесу; принцип взаємоузгодженості теорії якості і практики управління нею; принцип розвитку горизонтальних зв'язків; принцип гнучкості та адаптивності; принцип демократизації рівнів досягнення якості; принцип пріоритету розвитку компетентності професорсько-викладацького складу; принцип циклічності аналізу результатів [3]. Реалізація зазначених стратегічних напрямів та принципів відображена в інституційній моделі системи внутрішнього забезпечення якості освіти ТНПУ яка є динамічною, гнучкою, реагує на всі сучасні трансформації, що відбуваються в системі вищої освіти.

Структурним елементом моделі системи забезпечення якості є Програмна рада, як дорадчий орган гаранта освітньої програми, до якої входять гарант, здобувачі, зовнішні стейкхолдери, науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес.

Функції програмної ради: з метою вдосконалення освітньої програми здійснює її експертизу, оцінює фаховий рівень відповідно до сучасного рівня наукових та прикладних знань; проводить постійний перегляд освітніх програм, моніторинг якості викладання на освітній програмі та її відповідність вимогам, потребам ринку праці; аналізує забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними, матеріальними ресурсами; розробляє стратегію розвитку освітньої програми на ринку освітніх послуг [1, с.12].

З метою розвитку кожної спеціальності, залучення випускників, роботодавців з до освітнього процесу, на факультетах створено Раду зовнішніх стейкхолдерів. Її місія – об'єднати всіх зацікавлених осіб у підготовці конкурентноспроможного фахівця, підвищення якості викладання, реалізація дуальної форми навчання.

Органічними, інноваційними складовими в парадигмі «SMART-TNPU» є «Бюро кар'єри» та «Дослідницький офіс менеджера освіти», які забезпечують перманентний зв'язок системи вищої освіти з ринком праці.

Отже, інституційні зміни проведені в системі забезпечення якості ТНПУ спрямовані на реалізацію Стратегії розвитку вищої освіти 2021-2031рр. в Україні, Концепції Нової української школи, вимог професійного стандарту вчителя, професійного стандарту викладача закладу вищої освіти, професійного стандарту керівника закладу загальної середньої освіти, що є соголосним з європейським вектором розвитку вищої освіти.

Бібліографія:

1. Інституційна модель системи управління якістю освітньої діяльності в педагогічному університеті. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. 2018. №3. С. 6-13
2. Стратегії розвитку вищої освіти в Україні 2021-2031рр. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
3. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti.pdf
4. Програма заходів із забезпечення якості освіти в Тернопільському національному педагогічному університеті. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_zakhodiv_iz_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf.

References:

1. Instytutsiina model systemy upravlinnia yakistiu osvitnoi diialnosti v pedahohichnomu universyteti. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: pedahohika. 2018. №3. S. 6-13
2. Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini 2021-2031rr. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
3. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti v Ternopilskomu natsionalnomu pedahohichnomu universyteti. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti.pdf
4. Prohrama zakhodiv iz zabezpechennia yakosti osvity v Ternopilskomu natsionalnomu pedahohichnomu universyteti. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_zakhodiv_iz_zabezpechennia_yakosti_osvity.pdf